

عنوان: عوامل تنش‌زای شغلی و شیوه‌های سازگاری پرستاران شاغل در مراکز روانپزشکی آذربایجان، سال ۱۳۸۲.

نام دانشجو: سهیلا آهنگرزاده

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناس ارشد پرستاری (روانپرستاری)

استاد راهنما: دکتر نعیمه سید فاطمی

اساتید مشاور: مهین یزدانی - مهندس حسین کوشاور

شماره پایان نامه: ۱۵۶

مقدمه: یکی از عمده‌ترین دلایل تنش در زندگی، شغل است. براساس گزارش انجمن بین‌المللی پرستاری ۶۰ تا ۹۰ درصد مشکلات بهداشتی در اثر تنش بوجود می‌آید. حرفه پرستاری تنش شغلی بالایی دارد. پژوهشها نشان می‌دهند روانپرستاران نسبت به سایر گروهها با تنش بالایی مواجه هستند. در صورت مواجهه با عوامل تنش‌زا استفاده از شیوه‌های سازگاری ضرورت پیدا می‌کند. با توجه به اهمیت تأثیر تنش بر کیفیت کار پرستاری، این پژوهش به منظور تعیین عوامل تنش‌زای شغلی و شیوه‌های سازگاری پرستاران شاغل در بخشهای روانپزشکی انجام گرفت.

مواد و روش کار: این مطالعه توصیفی با تعداد نمونه ۶۷ پرستار (تعداد نمونه برابر کل جامعه) شاغل در مراکز روانپزشکی تبریز و ارومیه انجام گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای مشتمل بر ۲ بخش بود. پرسشنامه از پیش تنظیم شده و ابزار مهارت‌های مقابله‌ای کوپر که پرسشنامه از پیش تنظیم شده شامل دو بخش مشخصات فردی اجتماعی و عوامل تنش‌زای شغلی (فیزیکی و روانی - اجتماعی) و ابزار مهارت‌های مقابله‌ای شیوه‌های سازگاری بود. برای تعیین اهداف پژوهش از مقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت و جهت تجزیه و تحلیل از آزمون تی، آنالیز واریانس یکطرفه، توکی و آزمون همبستگی استفاده شد.

نتایج: یافته‌های پژوهش نشان داد که سرو صدای بیماران و کادر و محرکهای بویایی (۷۹/۱٪) و شلوغی بخش (۷۴/۶٪) مهمترین عوامل تنش‌زای شغلی فیزیکی و بستری بودن طولانی‌مدت بیماران در بخش (۶۴/۲٪) و بستری‌های مجدد بیماران (۶۲/۷٪) مهمترین عوامل تنش‌زای روانی - اجتماعی بودند. اکثر پرستاران (۵۳/۷٪) عوامل تنش‌زای فیزیکی را در حد زیاد و عوامل تنش‌زای روانی اجتماعی (۶۲/۷٪) را در حد متوسط گزارش کردند. همچنین یافته‌ها نشان داد که شیوه‌های سازگاری «به مشکلات خاص توجه ویژه می‌کنم» (۷۰/۲٪) و «سعی می‌کنم محدودیتهای خود را بشناسم» (۷۰/۱٪) بترتیب مهمترین شیوه‌های سازگاری مورد استفاده در واحدهای مورد پژوهش بوده است. بطور کلی اکثر (۵۰/۷٪) پرستاران شیوه‌های سازگاری را بصورت «اغلب و همیشه» و ۴۹/۳ درصد بصورت «معمولاً و گاهگاهی» به کار می‌بردند.

بحث: یافته‌های این پژوهش می‌تواند زمینه‌ای را برای پژوهش‌های بعدی در مورد طرح برنامه‌هایی جهت کاهش عوامل تنش‌زا و افزایش سازگاری پرستاران شاغل در بخشهای روانپزشکی فراهم سازد تا موجب ارتقاء ایمنی شغلی و در نهایت ارتقاء کیفیت مراقبتی شود. همچنین انگیزه‌ای برای انجام مطالعات دیگر در حیطه‌های مختلف پرستاری و شناخت مسائل و مشکلات روانپرستاران باشد.

کلمات کلیدی: عوامل تنش‌زای شغلی، شیوه‌های سازگاری، پرستار، مراکز روانپزشکی